

AZ MTA BOLYAI JÁNOS KUTATÁSI ÖSZTÖNDÍJ KURATÓRIUMÁNAK SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

I. A BOLYAI KURATÓRIUM MŰKÖDÉSE

A kuratórium

1. §

(1) A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriumnak (a továbbiakban: Kuratórium) elnöke és további nyolc tagja (összesen 9 tagja) van.

(2) A Kuratórium tagjait a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) elnöke kéri fel tisztségük ellátására, egyidejűleg a tagok közül kijelöli a Kuratórium elnökét is. A Kuratórium tagjainak megbízatása három évre szól, amely legfeljebb egyszer, ismételt MTA elnöki felkérés alapján újra betölthető. A Kuratórium elnöki tisztség betöltése – MTA elnöki felkérés alapján – egy alkalommal három évre megújítható. Ha a Kuratórium valamely tagja a kuratóriumi tagsággal járó feladatokat tartósan nem tudja ellátni, akkor helyére az MTA elnöke új tagot kér fel.

(3) A Kuratórium elnökének és tagjainak nevét az MTA honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.

2. §

(1) A Kuratórium hatáskörét főszabály szerint ülésen gyakorolja. A Kuratóriumot a Kuratórium elnöke, vagy az általa felhatalmazott tagja képviseli azokban az esetekben, amikor a Kuratórium véleményét képviselni szükséges.

(2) A Kuratórium ülésének napirendjét a Kuratórium elnöke határozza meg, a napirendre az MTA Titkársága Kutatási Pályázatok Főosztályának (a továbbiakban: Főosztály) vezetője tesz előzetes javaslatot a Kuratórium elnökének az ülés előtt 2 héttel.

(3) A napirendre felvett ügyekről a Kuratórium tagjait 7 munkanappal az ülés előtt írásban kell értesíteni. A Kuratórium az előbbiek szerint előzetesen nem jelzett napirendi pontot akkor tárgyalhat, ha annak napirendre vételét a Kuratórium legalább 6 tagja megszavazza.

(4) A Kuratórium üléséről összefoglaló írásos emlékeztető készül, az ülésen hozott határozatokat az emlékeztetőbe kell belefoglalni. Az emlékeztetőt a Főosztály munkatársa készíti el, és azt a Kuratórium elnöke hagyja jóvá. A Kuratórium határozatát meg kell küldeni a határozattal érintett személynek és a Kuratórium elnökének.

3. §

(1) A Kuratórium ülésén dönt a következő ügyekben:
- ösztöndíjban részesíthetők számának tudományterületenkénti megállapítása, az MTA elnöke által meghatározott keret erejéig,

- az évenkénti pályázati felhívás tartalmának megállapítása és jóváhagyása, valamint a pályázat meghirdetése
- a pályázatok elbírálása és döntés a pályázatokról,
- a formai hibás pályázatok érdemi vizsgálat nélküli elutasítása,
- a kollégiumok számának és tudományterületi megoszlásának megállapítása,
- a kollégiumi tagok számának és névsorának elfogadása,
- a kollégiumok munkáját segítő szakértők névsorának elfogadása,
- a szakértők közül való törlés,
- az éves és záró kutatói jelentések értékelése,
- az MTA Bolyai-plakettek adományozása,
- az MTA Bolyai-emléklapok adományozása,
- az ösztöndíj részleges vagy teljes megvonása,
- az ösztöndíj visszafizetési kötelezettség megállapítása.

(2) A Kuratórium az ülésein a következő ügyekben tesz javaslatot:

- az ösztöndíj-szabályzat tervezetére és módosítására,
- a Kuratórium Szervezeti és működési szabályzatának tervezetére és módosítására,
- a szakértői díj mértékére az aktuális évet követő évtől.

(3) A Kuratórium elnöke a pályázat meghirdetéséről, a benyújtott pályázatok elbírálásáról, valamint az éves és záró kutatói jelentések értékeléséről évenként beszámol az MTA Elnökségének.

4. §

A Kuratórium elnökének feladatköre:

- összehívja a Kuratórium ülését, napirendi javaslat megjelölésével,
- vezeti a Kuratórium ülését,
- képviseli a Kuratóriumot,
- felügyeli a kollégiumok ülésének szabályszerűségét, illetve szabálytalanság esetén elrendeli az ülés megismétlését,
- szükség esetén a kollégiumi elnök javaslatára új kollégiumi tagot nevez ki a Kuratórium megbízásából,
- szükség esetén a kollégiumi elnök javaslatára új szakértők bevonását engedélyezi,
- tájékoztatást adhat a Kuratórium munkájáról,
- beszámol a Kuratórium munkájáról évenként az MTA Elnökségének,
- dönt az ösztöndíj-időszak felfüggesztésére vonatkozó kérelmekről,
- dönt a kutatóhelytől eltérő más magyarországi tudományos intézménynél meglévő heti minimum 20 órás foglalkoztatásra irányuló jogviszony elfogadásáról (Bolyai János Kutatási Ösztöndíjról szóló elnöki határozat 5. § (1)),
- irányítja az ösztöndíjjal kapcsolatos igazgatási és szervezési feladatok ellátását a Főosztály vezetője útján, ennek keretében a Kuratórium elnöke a Főosztály vezetőjét – a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló törvény és a vonatkozó akadémiai szabályozások keretei között – feladat elvégzésére utasíthatja.

5. §

A Kuratórium tagjainak feladatköre:

- részt vesznek a Kuratórium hatáskörébe tartozó döntések meghozatalában,
- figyelemmel kísérik a hatáskörükbe tartozó kollégiumok tanácskozását, segítik a Kuratórium elnökét azok szabályszerű működésének felügyeletében.

6. §

(1) A Kuratórium ülésén a Kuratórium valamennyi tagja személyesen vesz részt: képviselőre, alkalmi vagy állandó helyettes megbízására nincs lehetőség. A Kuratórium távjelenléttel történő tanácskozására és határozathozatalára vonatkozóan az Akadémia Alapszabálya, és az Akadémia döntéshozó szerveinek elektronikus eszköz útján való tanácskozása és döntéshozatala szabályairól szóló mindenkor hatályos elnöki határozat irányadó.

(2) A Kuratórium ülése határozatképes, ha az ülésen a Kuratóriumnak legalább 5 tagja jelen van (távollévők közötti döntés esetén legalább 5 tag részt vesz a szavazásban).

A Kuratórium döntéseit ülésen, vagy távollévők közötti szavazás útján hozza meg, az érvényes döntéshez legalább a szavazásra jogosult jelenlévők – távollévők közötti (elektronikus vagy papír alapú) szavazás esetén a szavazásban részt vevők – több mint a felének egynemű szavazata szükséges. A Bolyai-ösztöndíj pályázatok elbírálása során a döntéshez 5 egynemű szavazat szükséges. A szavazás során csak igen vagy nem szavazat adható le. A szavazással kapcsolatos, jelen szabályzatban nem érintett kérdésekben az Akadémia Alapszabálya mellékletének 4. §-ában (Döntéshozó testületek szavazási módja) és az Akadémia döntéshozó szerveinek elektronikus eszköz útján való tanácskozása és döntéshozatala szabályairól szóló, mindenkor hatályos elnöki határozatban foglaltak az irányadók.

(3) A Kuratórium elnöke, illetve tagjai szakértőként nem vehetnek részt a pályázatok bírálatában, valamint az éves és zárójelentések értékelésében.

(4) A Kuratórium ülése nem nyilvános.

(5) A Kuratórium ülésén – tanácskozási joggal – részt vesz a Főosztály vezetője, illetve az általa kijelölt munkatárs. A Kuratórium elnökének meghívására az ülésen részt vehetnek a kollégiumok elnökei.

(6) Az elnök – akadályoztatása esetén – az elnöki feladatok eseti ellátásával a Kuratórium valamelyik tagját bízhatja meg. A megbízás meghatározott feladat eseti, egyszeri ellátására szól.

(7) A Kuratórium elnöke javaslatot kér az MTA tudományos osztályaitól a kollégiumok tagjaira és a tudományterületenként számításba vehető szakértők személyére. E javaslat alapján a Kuratórium állapítja meg a kollégiumok és szakértők névjegyzékét, és bízza meg a kollégium elnökét. A névjegyzékbe való felvételre a Kuratórium tagjai és a kollégiumok elnökei is javaslatot tehetnek.

A kollégium

7. §

(1) A kollégiumok tagjai szakértőként részt vesznek a pályázatok bírálatában, valamint a kutatói éves és zárójelentések értékelésében. A kollégium, mint testület feladata annak ellenőrzése, hogy a szakértői bírálatok megfelelnek-e a pályázati kiírás szempontjainak, és hogy a szöveges és a pontozásos értékelések összhangban vannak-e egymással. Amennyiben azt állapítja meg, hogy a szakértői bírálat bármilyen szempontból aggályos, új szakértői véleményt kérhet a Kuratórium részére elfogadott javaslat jóváhagyása előtt.

(2) A pályázatokat a szakértői vélemények alapján a tudományterületenként illetékes kollégiumok rangsorolják. A kollégiumok látják el az éves és zárójelentések évenkénti értékelésének felügyeletét is.

(3) A kollégiumok típusát, számát és szakmai megoszlását a Kuratórium állapítja meg, az MTA tudományos osztályainak javaslatát is mérlegelve.

(4) A kollégiumoknak a kollégium elnökével együtt, tudományterülettől függően legalább 9, legfeljebb 30 tagja van, akikre az MTA illetékes tudományterületi osztálya a tudományos bizottságainak bevonásával tesz javaslatot, amelynek elfogadásáról a Kuratórium dönt. A megbízási cikluson belül a kollégiumi elnök is tehet javaslatot a létszámkereten belül, melyet a Kuratórium megbízásából a Kuratórium elnöke hagy jóvá. A tagok kijelölésénél figyelembe kell venni az osztályhoz tartozó tudományterületeket, valamint a tagok munkahelyeinek területi megoszlását is. A kollégiumokban a legfeljebb PhD (DLA)/kandidátusi fokozattal rendelkezők aránya nem haladhatja meg a tagok 30 %-át. A kollégium tagjairól az MTA Titkárságának a Bolyai Ösztöndíj adminisztrációját ellátó szervezeti egysége nyilvántartást vezet.

(5) A kollégium tanácskozását a kollégium elnöke – távolléte esetén az általa megbízott kollégiumi tag – vezeti.

(6) A kollégiumok elnökeinek és tagjainak neve nem kerül nyilvános közzétételre.

8. §

(1) A tudományterületi kollégiumok hatáskörüket főszabály szerint ülésen gyakorolják. A kollégiumok ülésen kívül abban az esetben járhatnak el, ha erre a Kuratórium elnöke engedélyt ad, így többek között engedélyezheti a távollévők közötti szavazás alkalmazását, amelyre az Akadémia Alapszabálya mellékletének 4. §-ában (Döntéshozó testületek szavazási módja) és az Akadémia döntéshozó szerveinek elektronikus eszköz útján való tanácskozása és döntéshozatala szabályairól szóló, mindenkor hatályos elnöki határozatban foglaltakat kell alkalmazni. A pályázatok rangsorolását, valamint az éves és zárójelentések értékelését kizárólag határozatképes számú résztvevővel lefolytatott tanácskozást követően tehetik meg a kollégiumok.

(2) A kollégiumok a következő ügyekben tesznek javaslatot a Kuratórium részére:

- a tudományterületileg hozzájuk tartozó pályázatok elbírálása és azok szakmai rangsorának kialakítása,
- az éves és záró kutatói jelentések értékelése,
- az MTA Bolyai-plakettek adományozása,
- az MTA Bolyai-emléklapok adományozása,
- az ösztöndíj részleges vagy teljes megvonása,
- az ösztöndíj visszafizetési kötelezettségének megállapítása.

9. §

(1) A kollégiumok elnökeinek feladatköre:

- összehívja a kollégium ülést, napirendi javaslat megjelölésével,
- vezeti a kollégium ülést,
- képviseli a kollégium véleményét a Kuratórium előtt,
- tájékoztatást adhat a kollégium munkájáról,
- kijelöli a kollégium hatáskörébe tartozó pályázatok bírálóit és felügyeli a bírálati eljárást,
- kijelöli a kollégium hatáskörébe tartozó éves- és zárójelentések értékelőit és felügyeli az értékelési folyamatot,
- szükség esetén új kollégiumi tagra tesz javaslatot a Kuratórium elnökének,
- szükség esetén új szakértők bevonására tesz javaslatot a Kuratórium elnökének.

(2) A kollégiumok elnökei javaslattal élhetnek a Kuratórium felé a következő esetekben:

- a Szervezeti és működési szabályzat kollégiumokra, illetve bíráltatásra, értékelésre vonatkozó rendelkezéseinek módosításában,
- a pályázati felhívás módosításában,
- a szakértők közül való törlés elrendelésének kezdeményezésében,
- megüresedett tagi pozíció feltöltésére

10. §

A kollégiumok tagjainak feladat és jogköre:

- részt vesznek a kollégium hatáskörébe tartozó döntések kialakításában,
- szakértőként – a kollégium elnökének megbízásából – részt vesznek a pályázatok bírálatában, valamint az éves- és zárójelentések értékelésében.

11. §

(1) A kollégium ülésén a kollégium valamennyi tagja személyesen vesz részt: képviselőre, állandó vagy alkalmi helyettes megbízására nincs lehetőség. A Kuratórium távjelenléttel történő tanácskozáására és határozathozatalára az Akadémia Alapszabálya és az Akadémia döntéshozó szerveinek elektronikus eszköz útján való tanácskozása és döntéshozatala szabályairól szóló mindenkor hatályos elnöki határozat az irányadó.

(2) A kollégium ülése határozatképes, ha az ülésen a kollégium tagjainak több mint fele jelen van. Határozatképtelenség esetén az ülés nem tartható meg, illetve ha az ülés kezdetét követően szűnne meg a határozatképesség, akkor az ülést be kell rekeszteni. A kollégium a döntéseit nyílt vagy titkos szavazással, egyszerű többséggel hozza meg, kivéve a Bolyai-plakettel kapcsolatos döntését, ahol a döntéshez a kollégium összlétszáma (jelen levő és jelen nem levő tagjai együttesen) több mint felének egynemű szavazata szükséges. A szavazás módjáról a kollégium elnöke dönt, a szavazás során csak igen vagy nem szavazat adható le. A szavazással kapcsolatos, jelen szabályzatban nem érintett kérdésekben az Akadémia Alapszabálya, és az Akadémia döntéshozó szerveinek elektronikus eszköz útján való tanácskozása és döntéshozatala szabályairól szóló, mindenkor hatályos elnöki határozatban foglaltakat kell alkalmazni.

(3) A kollégium ülése nem nyilvános. Az ülésről a Főosztály munkatársai összefoglaló írásos emlékeztetőt készítenek, az ülésen meghozott döntéseket az emlékeztetőbe bele kell foglalni. Az emlékeztetőt a kollégium elnöke hagyja jóvá.

(4) A kollégium ülésén – tanácskozási joggal – részt vesz a Kuratórium illetékes tagja, a Főosztály vezetője, illetve az általa kijelölt munkatárs, akiknek a feladata az ülés szabályszerűségének biztosítása.

(5) A kollégium ülését a kollégium elnöke vezeti. Az elnök – akadályoztatása esetén – az elnöki feladatok eseti ellátásával a kollégium valamelyik tagját bízhatja meg. A megbízás egy meghatározott feladatnak az eseti, egyszeri ellátására szól.

A tudományterületi szakértők

12. §

(1) A pályázatok bírálatában, valamint az éves- és zárójelentések értékelésében a kollégiumok munkáját külső tudományterületi szakértők segíthetik, akiknek az anonimitását biztosítani kell.

(2) A szakértői bírálatás folyamatát a tudományterületileg illetékes kollégium felügyeli.

(3) Az MTA tudományos osztályai a tudományterületi kollégium elnökével egyeztetve – a tudományterület igényeitől függően – a kollégium tagjait is beleszámítva legfeljebb 50 szakértőt jelölnek meg, akik közül a kollégium elnöke jelöli ki azt a pályázatonkénti 2-2 anonim szakértőt, akik a pályázatok bírálatát, illetve kutatói jelentésenként 1-1 szakértőt, akik az éves- és zárójelentések értékelését készítik.

(4) Szakértőnek a tudományág kiemelkedő művelőjét kell felkérni, az MTA köztestületi tagjai közül. Ha az említett körben a szakértői feladat nem látható el, szakértőnek tudományos fokozattal rendelkező személyt kell felkérni. Kivételes esetben új szakértő bevonására a kollégium elnökének javaslatára akkor is mód van, ha egy adott pályázat elbírálásához ez szükséges. A megbízási cikluson belül, indokolt esetben (pl. 100-nál több pályázat esetén), a kollégiumi elnök is tehet javaslatot új szakértők bevonására a létszámkereten felül is, melyet a Kuratórium megbízásából a Kuratórium elnöke hagy jóvá. Az állandó tudományterületi szakértők között – a kollégium tagjait is beleszámítva – a legfeljebb PhD (DLA)/kandidátusi fokozattal rendelkezők aránya nem haladhatja meg a szakértői létszám 35 %-át.

(5) A kollégiumok munkáját segítő szakértők névsora nem kerül nyilvános közzétételre. A pályázatok szakértői bírálata anonim, azaz a konkrét pályázat bírálatát végző szakértő neve nem hozható nyilvánosságra és nem adható ki illetéktelen (a Kuratórium, az adott kollégium és a Főosztály 13. §-ban meghatározott munkatársain kívüli) személynek.

A Főosztály

13. §

- (1) A pályázattal és az ösztöndíjjal kapcsolatos igazgatási, szervezési és a Kuratórium működésével összefüggő adminisztratív feladatokat a Főosztály látja el.
- (2) A Főosztály vezetője ellátja mindazokat a feladatokat, amelyekkel a Kuratórium, a kollégiumok, vagy az MTA elnöke – a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló törvény és a vonatkozó akadémiai szabályozások keretei között – megbízzák, továbbá amelyeket az MTA Titkárságának (a továbbiakban: MTA Titkársága) Szervezeti és működési szabályzata a feladatkörébe utal.
- (3) A Főosztály vezetője tanácskozási joggal részt vesz a Kuratórium és a kollégiumok ülésein, eljárási, ügyrendi kérdésekben előterjesztő lehet.
- (4) A Főosztály vezetőjének megbízásából szakreferens látja el a Kuratórium és a kollégiumok üléseinek előkészítésével kapcsolatos feladatokat. A szakreferens részt vesz a Kuratórium és a kollégiumok ülésein.
- (5) A szakreferens munkáját további szakreferens segíti a vonatkozó akadémiai szabályozásokban és a munkaköri leírásban meghatározott feladatok ellátásával.

II. A BOLYAI-PÁLYÁZATOK ÉS KUTATÓI JELENTÉSEK KEZELÉSE

A pályázat alaki vizsgálata

14. §

- (1) Az elektronikus határidőig le nem zárt (be nem nyújtott), a postai úton hiányosan vagy késedelmesen beküldött, illetve más okból formailag nem megfelelő pályázatok szakértői elbírálására nem kerül sor. A pályázati anyagok hiánypótlására nincs lehetőség. A pályázatnál az érvényességet kizáró ok(ok) fennállását a Főosztály állapítja meg, a pályázat elutasításáról a Kuratórium dönt.
- (2) A benyújtott pályázatokhoz mellékelt tudományos fokozatot tanúsító okiratok elfogadhatóságáról a Főosztály vezetője dönt a Szabályzat 4. § (2) bekezdés figyelembevételével.

A pályázat elbírálása

15. §

- (1) A pályázat szakértői véleményezése a pályázó személyének, tudományos eredményeinek, tudományos munkássága hatásának és a pályázatban megjelölt tervezett kutatómunkának a megítéléséből tevődik össze. A pályázat bírálatának elsődleges célja a pályázó egyéni tudományos/szakmai munkájának a megítélése. A bírálati és pontozási szempontokat az 1. melléklet tartalmazza.

- (2) A pályázatokat – egymástól függetlenül – két szakértő vizsgálja meg és véleményezi.
- (3) A szakértői vélemények egyeztetése, a pályázatok rangsorolása a kollégiumban történik.
- (4) A kollégiumok állásfoglalása alapján a nyertes pályázatokról a Kuratórium dönt.

A szakértői véleményezés

16. §

(1) A benyújtott pályázatok témája alapján a kollégiumok elnökei jelölik ki azokat a szakértőket, akik a pályázatokat bírálják. A szakértők nevei a kollégium tagjai számára megismerhetők. A szakértő kijelölésénél főszabályként elsősorban a kollégium tagjai közül kell kettőt kiválasztani az adott pályázat bírálatához.

(2) Főszabályként a két bíráló közül csak egy lehet legfeljebb PhD (DLA)/kandidátusi fokozattal rendelkező.

Nem járhat el szakértőként az, aki a hatályos pályázati bírálat, döntés összeférhetlenségi szabályairól szóló MTA elnöki határozatban meghatározottak szerint összeférhetetlen.

Továbbá nem járhat el szakértőként az sem, aki ugyanabban a tudományágban elbírálandó Bolyai Ösztöndíj pályázati kérelmet nyújtott be, vagy folyamatban lévő Bolyai ösztöndíjjal rendelkezik.

Az összeférhetlenséget, illetve elfogultságot a szakértő megbízásakor haladéktalanul köteles bejelenteni a kollégium elnökének vagy a Főosztály illetékes munkatársának.

(3) Különösen indokolt esetben (ha egy pályázat elbírálása nagyon speciális tudományágban való jártasságot igényel, vagy ha az összeférhetlenségi kizárások miatt a bírálati munka elvégzése másképp nem oldható meg) a kollégium elnöke a 12. § (3) bekezdésében meghatározott szakértőkön kívül két további, tudományos fokozattal rendelkező személyt is felkérhet adott pályázatok szakértői bírálatára. Ebben az esetben a felkért bírálók személyéről és a felkérés indokáról írásban tájékoztatja a Kuratórium elnökét, aki dönt a szakértő felkéréséről.

(4) A nem akadémikus és nem MTA/tudomány doktora szakértőket az elvégzett tevékenységért díj illeti meg, amelynek mértékét a Kuratórium állapítja meg és az MTA elnöke hagyja jóvá.

17. §

(1) A felkért kollégiumi tag, illetve szakértő a megbízásban foglalt határidő betartásával köteles elvégezni a pályázat bírálatát és kutatói jelentések értékelését, amelyeket a Bolyai ösztöndíj internet alapú informatikai rendszerében rögzít. Amennyiben a felkért kollégiumi tag vagy tudományterületi szakértő által elkészített bírálat vagy értékelés a meghatározott követelményeknek nem tesz eleget, a kollégium elnöke a 9. § (1) bekezdésében megállapított jogkörével élve felkéri a bírálót, illetve értékelőt az elkészített bírálat, illetve értékelés kiegészítésére, szükség esetén módosítására, a Kuratórium részére készülő (lásd: 7 §-nál) kollégiumi javaslat jóváhagyása előtt.

(2) A szakértő a pályázatot pontszámokkal értékeli (az 1. melléklet szerint) és véleményét rövid (legalább 800 karakteres), érdemi indoklásban foglalja össze. Az írásos indoklásban elsősorban a tervezett kutatómunkával és a pályázó tudományos előéletével kapcsolatos észrevételeket kell összefoglalni. Részletezni kell az előzetes eredményeket, a kutatómunka időszerűségét, kidolgozottságát és kivitelezhetőségét. A szakértőnek az indoklásban külön ki kell térnie a pályázat erősségeire és gyengeségeire is. A szakértő a pályázatot a tudományágban kialakult értékrend figyelembevételével minősíti.

(3) A szakértői vélemény (pályázat bírálata, illetve kutatói jelentés értékelése) elkészítésére két hét áll rendelkezésre.

(4) A szakértő a bírálati, illetve értékelési munkában személyesen jár el, helyettesítésére lehetőség nincs.

18. §

(1) A kollégium a pályázatok szakértői bírálatával és a kutatói jelentések értékelésével kapcsolatos állásfoglalását – érdemi megbeszélés után – egyszerű többséggel történő szavazás alapján alakítja ki. A pályázatok rangsoroló kollégiumi ülésen javasolt, hogy minden pályázatot a kollégium egy korábban, a kollégium elnöke által kijelölt tagja referáljon. A referáló kollégiumi tag a kollégium ülésén röviden tájékoztatja a kollégium tagjait az adott pályázatról és az arról született bírálatok koherenciájáról.

(2) A kollégium a kollégiumi ülésen a hatáskörébe utalt pályázatokat kiválósági szakmai rangsorba rangsorolja. Egy rangsort készít az új és egyet az ismétlődő pályázók esetében, amelyeket a Kuratóriumnak továbbít. A rangsorok kialakításakor a kollégiumok a bírálók által adott pontszámokon nem változtathatnak, azonban azokhoz nem kötelesek teljes mértékben igazodni, illetve egyéni szempontrendszerüket is figyelembe vehetik.

19. §

Ha a kollégium elnöke, tagja, illetve a szakértő a megbízatását nem teljesíti (pl. a szakértő az írásbeli véleményét határidőben nem készíti el; a kollégium tagja a kollégium ülésén indokolatlanul nem jelenik meg, stb.) és ezzel a pályázati eljárást hátráltatja, a kollégium tagjai, illetve a szakértők közül öt évre törölni kell. A törlési folyamat a Kuratórium elnökének javaslatára indul és a Kuratórium határozatával emelkedik jogerőre, amelyet a Főosztály az érintett tudományos osztálynak megküld.

20. §

Az évente adható ösztöndíjak tudományterületi elosztását a Kuratórium határozza meg. A keretszámításnál az egyes tudományterületekhez tartozó pályázók számát, az MTA doktori címet/tudományok doktora fokozatot szerzett kutatók számát és az MTA doktori címet szerzett volt Bolyai ösztöndíjasok számát veszi figyelembe, előre megállapított arányossági szorzóval.

A pályázatok eredményének közzététele

21. §

(1) A Kuratórium a pályázat elbírálásának eredményéről a pályázókat írásban értesíti a következők feltüntetésével:

- a) a pályázat eredményes vagy eredménytelen,
- b) a bírálók által a pályázatra adott összpontszám, és az milyen részpontszámokból áll, valamint
- c) a pályázónak a tudományterületi rangsorolásban elért helyezése, az adott tudományterületre pályázók számához viszonyítva. Sikertelen pályázat esetén a helyezés intervallumban adható meg (pl. 31-41. hely).

(2) A Kuratórium döntését követően a pályázók az internetes pályázati rendszerben megtekinthetik a saját pályázataikra vonatkozó részletes bírálatokat.

(3) Az eredményesen pályázók névsorát a Kuratórium az MTA honlapján közzéteszi.

(4) Amennyiben a pályázat elutasítására szakmai okból került sor, kifogásnak, fellebbezési kérelemnek helye nincs.

Az ösztöndíj folyósítása

22. §

(1) A pályázatot elnyert kutatóval az MTA Titkársága köt szerződést, és annak alapján gondoskodik az ösztöndíj folyósításáról. A szerződés kiköti a jogosulatlanul felvett ösztöndíj visszafizetési kötelezettségét.

(2) Aki az ösztöndíj odaítélésekor vagy ezt követően más, személyi kifizetésre is felhasználható kutatói ösztöndíjat nyer el, köteles azt a Kuratóriumnak bejelenteni és nyilatkozni arról, hogy melyik ösztöndíjat veszi igénybe, illetve – amennyiben erre az Ösztöndíj Szabályzata lehetőséget biztosít – kérvényezi-e a Bolyai ösztöndíjának felfüggesztését.

Kutatói jelentés

23. §

(1) Az ösztöndíjas az elvégzett feladatokról jelentést készít a Kuratórium részére, amely azokat értékeli. A jelentés elvárt formai és tartalmi elemeiről a Főosztály ad tájékoztatást. A kutatói jelentést, az ösztöndíj informatikai rendszerén keresztül elkészítve, majd nyomtatott formában, aláírva és a pályázati kérelemben megjelölt befogadó kutatóhely vezetőjével

- a) az ösztöndíj lejártakor (zárójelentés),
- b) valamint évenként nyújtja be (éves jelentés).

A kutatói jelentéshez mellékelt közlemények és kéziratok elektronikus formában történő benyújtásának módjáról a Főosztály tájékoztatja az ösztöndíjast.

(2) Az első éves jelentésben az ösztöndíjas összefoglalja az addig elért eredményeit és nyilatkozik arról, hogy az elvégzett kutatási tevékenysége megfelel-e a pályázati munkatervben foglaltaknak, illetve szükséges-e a munkaterv változtatása.

(3) Kimondottan indokolt esetben a kutató a második éves jelentésével egy időben, a Kuratórium elnökének címzett és a Főosztálynak benyújtott levélben jelezheti a következő munkaszakaszban

várható, potenciális és szükséges munkaterv módosításokat, amelyek azonban nem térhetnek el jelentősen az eredeti munkatervtől. Minden esetben a kollégium elnökének javaslata alapján a Kuratórium elnökének jóváhagyása szükséges a módosításhoz.

(4) Az éves kutatói részjelentések és zárójelentések minősítése „kiemelkedő”, „jó”, „megfelelő”, vagy „nem megfelelő” lehet.

A kutatói jelentés szöveges értékelése legalább 800 karakter hosszúságú. Az értékelés elkészítésekor figyelembe kell venni az elvégzett munkának a munkatervvel való összhangját, annak időarányos teljesítését, a jelentésben szereplő tudományos publikációkat, szabadalmakat és alkotásokat. Ez utóbbiaknál csak azokat szabad figyelembe venni, amelyek kapcsolódnak a pályázat témájához, és az ösztöndíjra való hivatkozást tartalmazzák akár a köszönetnyilvánításban, akár egyéb szövegekben hivatkozásként.

(5) Amennyiben az ösztöndíj valamely okból korábban felfüggesztésre került, az ösztöndíjas részjelentés megírására kötelezhető az előző éves jelentés benyújtása óta (első éves jelentés esetén az ösztöndíjas időszak kezdete óta) legalább tíz hónap aktív ösztöndíjas időszak elteltével. A zárójelentést az ösztöndíjas ebben az esetben is az ösztöndíj lejártakor, legkésőbb az azt követő hónap utolsó napjáig köteles benyújtani, azonban a kutatói jelentés értékelése csak a benyújtás utáni következő értékelési szakaszban történik meg.

(6) Ha az ösztöndíjas kutatói feladatait neki felróható okból nem, vagy nem határidőre végzi el, vagy beszámolási kötelezettségének a megadott határidőig nem tesz eleget, az ösztöndíj – részlegesen vagy teljesen – megvonható, illetve az ösztöndíjas a juttatás részleges visszafizetésére kötelezhető. Az ösztöndíj megvonásáról, illetve a visszafizetési kötelezettségről az illetékes tudományterületi kollégium javaslatára a Kuratórium dönt.

24. §

(1) A kutatói éves, illetve zárójelentések értékeléséről, a pályázatban megjelölt feladatok elvégzésének szakértői ellenőrzéséről – a kollégium közreműködésével – a Kuratórium gondoskodik. A kutatói jelentések értékelési folyamatára a 16-19. §-ok rendelkezéseit kell alkalmazni az alábbi, (2)-(4) bekezdésekben foglalt eltérésekkel.

(2) A kutatói jelentések értékelését főszabályként a pályázat elbírálásában eljáró szakértők egyike végzi el. Ha valamilyen okból a pályázat elbírálásában eljáró szakértők közül nem lehet értékelőt felkérni, akkor másik szakértő, vagy a kollégium valamely tagja is felkérhető szakértőnek. A Kuratórium elnökének előzetes engedélyével a kollégiumok elnökei egyszerre két szakértőt is felkérhetnek egy kutatói jelentés értékelésére a Kuratórium részére készülő kollégiumi javaslat jóváhagyása előtt.

(3) A szakértő az elvégzett kutatómunkát a 23. § (4) bekezdése szerint „kiemelkedő”-nek, „jó”-nak vagy „megfelelő”-nek minősíti, ha az az ösztöndíj céljainak, illetve a szakmai elvárásoknak általánosan megfelel; ellenkező esetben azt „nem megfelelő”-nek minősíti. Ezt követően elkészíti a minősítést alátámasztó szöveges indoklást.

(4) Ha a kutatói jelentést a szakértő „nem megfelelő”-nek minősíti, a jelentést a kollégium elnöke másik szakértőnek is megküldi véleményezésre.

25. §

(1) A kollégium ülésén áttekinti a szakértői értékeléseket; a „kiemelkedő” minősítésre javasolt ösztöndíjasok kutatói jelentéséről minden esetben egyenként, többségi szavazással dönt. A legalább egy szakértő által „nem megfelelő”-nek minősített kutatói jelentéseket részletesen tárgyalja és indokolt esetben javaslatot tehet a Kuratóriumnak az ösztöndíj részleges vagy teljes megvonására.

(2) A Kuratórium az ösztöndíj – részleges vagy teljes – megvonásáról szóló határozatának meghozatala előtt meghallgatja az ösztöndíjast. Ha a meghallgatás az ösztöndíjas hibájából nem jön létre, a döntés meghallgatás nélkül is meghozható.

26. §

A Kuratórium a kutatói zárójelentések elfogadásáról szóló határozatát az MTA honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzéteszi.

MTA Bolyai-plakett

27. §

(1) Az ösztöndíjat „kiemelkedő” minősítésű záró kutatói jelentéssel befejezők közül a legkiemelkedőbb eredményeket elérőknek a Kuratórium MTA Bolyai-plakettet adományoz.

(2) Az MTA Bolyai-plakettre a kollégiumok tesznek javaslatot a Kuratórium által megadott értékelési szempontok alapján.

(3) A Bolyai-plakettben részesülők száma évente legfeljebb 14 fő: az egyes tudományterületi kollégiumok javaslatai alapján 1-1 fő, továbbá – indokolt esetben – tudományterületenként (bölcselet- és társadalomtudományok, élettudományok, matematika és természettudományok) további 1-1 fő számára adományozható Bolyai-plakett.

(4) Az MTA Bolyai-plakettek átadására ünnepélyes keretek között kerül sor évente a Bolyai-napon.

MTA Bolyai-emléklap

28. §

- (1) Az ösztöndíjat „kiemelkedő” minősítésű záró kutatói jelentéssel befejezőknek a Kuratórium Bolyai-emléklapot adományoz.
- (2) Az MTA Bolyai-emléklapok átadására ünnepélyes keretek között kerül sor évente a Bolyai-napon.

III. VEGYES RENDELKEZÉSEK

Iratbetekintés

29. §

- (1) Az eljárásban közreműködő személyek és testületek véleményük elkészítése, javaslatuk kialakítása, illetve döntésük meghozatala céljából a pályázati anyag irataiba betekintheznek. A pályázati anyag elektronikus változatába a betekintést az MTA Titkársága által működtetett, a jogosultaknak felhasználói névvel és jelszóval hozzáférhető internet alapú pályázati rendszer biztosítja.
- (2) Az MTA elnöke, a Kuratórium tagjai, valamint a Főosztály vezetője és illetékes munkatársai valamennyi iratba betekintheznek.
- (3) A pályázó az ügyében keletkezett iratokba az eljárás bármely szakaszában betekinthez a Főosztály vezetőjével történt előzetes egyeztetés alapján. Az iratok megtekintését úgy kell lehetővé tenni, hogy azokban a bírálók neve ne legyen megismerhető. A betekintés technikai lebonyolításának megszervezése az illetékes szakreferens, illetve szakelőadó feladata. Nem tekintheti meg a kérelmező a nem nyilvános ülésekről készült emlékeztetőket és az azokhoz csatolt írásbeli feljegyzéseket.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésekben felsoroltakon kívül más személyek az eljárásról nyilvánosságra hozott adatokat az Akadémia honlapján ismerhetik meg.
- (5) Egyéb esetekben iratbetekintést – írásos kérelemre – a Kuratórium elnöke és a Főosztály vezetője együttesen engedélyez. Véleményeltérésük esetén az iratbetekintés tárgyában az Akadémia elnöke dönt.
- (6) A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Szabályzatban és a jelen Szervezeti és működési szabályzatban nem rendezett adatvédelemmel kapcsolatos kérdésekben a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit és az MTA Titkársága adatvédelemre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

30. §

- (1) A pályázati eljárásban a közreműködők érdeke nélkül, befolyásmentesen, pártatlanul, elfogulatlanul, kizárólag tudományos ismereteik és meggyőződésük alapján járnak el.
- (2) Sem a kérelmező, sem más személy nem befolyásolhatja a pályázati ügyben eljáró testületeket és személyeket véleményük kialakításában és döntésük meghozatalában.

(3) A pályázati ügyben eljáró testületek tagjai az adott ügyben akkor jogosultak szavazásra, ha az ülésen az adott ügy tárgyalásakor mindvégig jelen vannak.

(4) A Kuratórium és a kollégiumok tagjai, a bírálati és értékelési folyamatban résztvevő szakértők, továbbá a Főosztály illetékes munkatársai összeférhetetlenségi és titoktartási nyilatkozat kitöltésére kötelezettek.

31. §

(1) A pályázati eljárás adatairól és a Kuratórium határozatairól a Főosztály nyilvántartást vezet.

(2) A vonatkozó jogszabályokban meghatározott esetekben, továbbá a Bolyai-ösztöndíjjal összefüggő szabályozások által bizalmasnak/nem nyilvánosnak minősített adatok kivételével a nyilvántartás adatairól kérésre tájékoztatást lehet adni.

32. §

A Bolyai-ösztöndíj pályázatokat elbíráló / kutatói jelentéseket értékelő kollégiumi ülés csak abban esetben tartható meg, ha a pályázati bírálatok, vagy a szakértői vélemények az ülést 48 órával megelőzően hiánytalanul a kollégium rendelkezésére állnak.

33. §

A kollégiumok az 1. mellékletben feltüntetett pontozási szempontoktól eltérhetnek abban az esetben, ha szakterületi pontozási szempontjaikat a pályázati kiírás részeként, mint kollégiumi előírást előzetesen nyilvánosságra hozzák és azt a Kuratórium jóváhagyja.

34. §

Jelen szabályzatot az MTA Elnöksége 2024. június 25-ei ülésnapján fogadta el és 2024. július 1. napján lép hatályba azzal, hogy a Bolyai-ösztöndíj Kuratóriumának korábbi Szervezeti és működési szabályzata egyidejűleg hatályát veszti. Az e szabályzat hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyeket is a jelen szabályzatban foglaltak szerint kell lefolytatni.

1. Melléklet

Pontozási szempontok a pályázatok tekintetében

1. A pályázó tudományos eredményeinek értékelése publikációk, szabadalom, ill. alkotás alapján (1-10 pont)

10 pont	Nemzetközi szinten is kiemelkedő eredményekkel és publikációs listával rendelkezik.
9 pont	Nemzetközi szinten is jó eredményei vannak és a publikációs listája is figyelemre méltó.
7-8 pont	Nemzetközi szinten ismert, a publikációs listája átlag feletti.
5-6 pont	Magyarországon ismert, hazai viszonylatban kiváló eredményekkel rendelkezik, de nemzetközileg csak minimálisan ismertek az eredményei.
4 pont	Magyarországon ismert, hazai viszonylatban jó eredményekkel rendelkezik, de nemzetközileg nem ismertek az eredményei.
3 pont	Magyarországon ismert, hazai viszonylatban közepes eredményekkel rendelkezik.
2 pont	Szerény tudományos eredményekkel rendelkezik.
1 pont	Nincsenek értékelhető tudományos eredmények.

2. A pályázó tudományos eredményeinek hatása (1-10 pont)

10 pont	Kiemelkedő hatású a tudományszakára / nemzetközileg is átütő hatású.
9 pont	Meghatározó hatású a tudományszakára / nemzetközileg a legjobbak között tartják számon.
8 pont	Jelentős hatású a tudományszakára / nemzetközileg a mértékadók között tartják számon.
7 pont	Jelentős hatású a tudományszakára / nemzetközileg jól ismert.
6 pont	Magyarországon a tudományszakára számottevő hatással van / nemzetközileg ismert lehet.
5 pont	Magyarországon a tudományszakára figyelemre méltó hatással van / nemzetközileg kevésbé ismert.
4 pont	Hazai tudományszakára a hatása fontos.
3 pont	Hatást gyakorol a tudományszakára, Magyarországon ismert.
2 pont	Szerény hatást gyakorol tudományszakára.
1 pont	Hatása a tudományszakára nem mutatható ki.

3. A tervezett kutatómunka (4-20 pont)

a) A pályázó szakmai felkészültsége

3 pont	nemzetközi szintű tapasztalat és eredmények
2 pont	jelentős hazai tapasztalat, sok magyar nyelvű közlemény
1 pont	tapasztalat nincs vagy kevés hazai gyakorlat, konferencia közlemények

b) A tervezett kutatómunka időszerűsége

6-7 pont	időszerű, innovatív, eredeti és önálló, a nemzetközi élvonalba tartozik, áttörő eredményekhez vezethet, amelyek a tudományág több területére vagy az adott szakterületre jelentős hatással lehetnek
----------	---

4-5 pont	időszerű, innovatív, eredeti és önálló, a nemzetközi élvonalba tartozik, jelentős eredményekhez vezethet az adott tudományági területen
2-3 pont	időszerű, de korábban kidolgozott módszerek rutinszerű alkalmazására épül vagy az eredmények csak egy szűk kutatói réteg érdeklődésére tarthatnak számot, illetve csak hazai viszonylatban jelentősek
1 pont	új eredmény nem várható vagy, ha új eredményeket szolgáltat, ezek hazai viszonylatban sem jelentősek, nemzetközi érdeklődésre nem tarthatnak számot

c) A tervezett kutatómunka kidolgozottsága

6-7 pont	a munkaterv kellő részletességgel és megfelelő időbeli ütemezéssel írja le a végrehajtandó kutatási feladatokat és a várható eredményeket, illetve az eredmények jelentőségét
4-5 pont	a munkaterv részletesen ismerteti az elvégzendő kutatási feladatot, a várható eredmények, illetve azok jelentősége azonban nincsenek pontosan megfogalmazva
2-3 pont	a munkaterv kidolgozottsága nem elég alapos, a vállalt kutatási feladat és az irodalmi előzmények nem különülnek el egyértelműen. A pályázó feladatai a munkatervben nincsenek pontosan meghatározva
1 pont	a munkaterv elnagyolt, csupán általánosságokat tartalmaz, a pályázó célkitűzése abból nem határozható meg

d) A tervezett kutatómunka kivitelezhetősége

3 pont	a pályázat munkaterve minden tekintetben elfogadható: a feladatok a pályázat futamideje alatt maradéktalanul megvalósíthatók, de ki is töltik a pályázat futamidejét; a pályázat megvalósításához szükséges eszközök maradéktalanul rendelkezésre állnak
2 pont	a pályázatban megjelölt feladatok közül néhány megvalósíthatósága kétséges: a feladatokra szánt idő túl rövid vagy túl hosszú, illetve a feladatok elvégzéséhez szükséges tárgyi feltételek nem adóttak
1 pont	a pályázatban megjelölt feladatok többségének a megvalósíthatósága kétséges: a feladatokra szánt idő túl rövid vagy túl hosszú, illetve a feladatok elvégzéséhez szükséges tárgyi feltételek nem adóttak

4. A pályázó személyének értékelése összbenyomás alapján (1-10 pont)

Az alappontszámot az eddig adott szakmai pontok jelentik 10-es skálára vetítve, amely pozitív és negatív irányba maximum 50%-kal módosítható. A módosítást minden esetben indokolni kell. Kizárólag a pályázathoz kapcsolható, eddig figyelembe nem vett szempontokat lehet értékelni. Ilyen lehet például a pályázó iskolateremtő képessége (vagy annak hiánya), fiatal kora ellenére kimagasló publikációs tevékenysége (vagy annak hiánya), szakmai utánpótlás nevelésben betöltött szerepe, tudományos közéleti tevékenysége stb.